

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forsorgen for åndssvage.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1121, fremsættelsen i tidenden sp. 643).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsyng (om forsorgsforlængelse for åndssvage under børneforsyng).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1145, fremsættelsen i tidenden sp. 650).

Kaj Andresen: Da mit partis ordfører, det ærede medlem fru Edel Saunte, er bortrejst, skal jeg i hendes sted fremsætte nogle bemærkninger til de foreliggende lovforslag.

Det er 106 år siden, den første anstalt for åndssvage blev oprettet her i landet, dr. med. C. F. Hansens anstalt ved Eckernførde, og over 100 år siden, dr. med. Jens Rasmussen Hübertz, forstander H. P. Duurloo og cand. theol. Johan Keller begyndte deres arbejde for at hjælpe de åndssvage og deres forældre med oprettelse af anstalter og skoler.

Disse pionerer var fulde af fortrøstning til, at man virkelig kunne formå at helbrede de åndssvage, en fortrøstning, som ikke blev belønnet med de resultater, de havde drømt om. De skuffelser, de led, har sikkert præget arbejdet gennem de mange år og har hos mange skabt den indstilling, at for de åndssvage kan der intet andet gøres, end at de anbringes og overvåges på rimelig måde, og når det er sket, er alt såre godt. Heldigvis er denne indstilling i de senere år vejet hos dem, der arbejder med og for de åndssvage, og en fortrøstning til, at man kan opnå resultater, hersker på ny — ikke resultater, som pionererne forestillede sig det, men dog resultater, der er helt afgørende for det enkelte menneske.

Det, der glæder mig mest ved det fremsatte lovforslag om åndssvageforsorgen, er, at det er præget af denne fortrøstning. Det giver sig udslag på to felter, nemlig den store vægt, der efter kapitlerne II og III

lægges på uddannelse og oplæring af de personer, der kommer i forbindelse med forsorgen, og den mulighed, der gennem loven åbnes for, at den rent videnskabelige forskning på disse felter, der hidtil har haft så vanskelige kår, fremtidig kan få sådanne arbejdsvilkår, at de resultater, som nu kun kan skimtes, kan blive klare og indlysende for alle.

Lovforslaget om forsorgen for åndssvage tager stilling til en række meget omdiskuterede problemer. Først er der problemet om, hvilke personer der hører under forsorgens område. Jeg er tilfreds med, at man ikke har indladt sig på at fastsætte medicinske grænser, men har ladet lovforslaget omfatte såvel de personer, der på det pågældende tidspunkt af videnskaben anses for åndssvage, som de personer, hvis tilstand er således, at de ganske må sidestilles med åndssvage, og som skønnes at have behov for forsyng.

Der er for mig ingen tvivl om, at det er lykkeligt ikke at lægge sig fast på en bestemt intelligenskvotient. Intelligenskvotienten er ikke i sig selv afgørende; det personlige initiativ, håndlag, ærlighed, beredvillighed og trofasthed mod en opgave er mindst lige så betydningsfulde for den pågældendes chance for at klare sig i samfundet. Fra forsorgens beskæftigelsesforanstaltninger ved vi, at selvfølgelig kræves der en vis intelligens for overhovedet at modtage en oplæring, men findes denne, vil personer med ringe intelligens, men gode karaktermæssige egenskaber klare sig langt bedre end relativt begavede personer med store karaktermæssige brist.

Dernæst problemet om undervisningspligt. Det har længe været et ønske også fra forældreforeningerne, at det blev fastlagt, at åndssvage børn var undervisningspligtige ligesom andre børn. Det imødekommene nu; men det er naturligt, at undervisningspligten udvides til oplæringspligt, da ikke alle kan modtage en egentlig undervisning.

Man har i øvrigt diskuteret, om pligten aldersmæssigt skulle være som for almindelige skolebørn, eller pligten skulle udvides som for andre børn under særforisyng. For åndssvage børn viser erfaringerne fra ekster-natskolerne, at de normalt først bliver